

ความหลากหลายของนกในพื้นที่อุทยานธรณีสตูล

Species Diversity of Birds in Satun Geopark

โดม ประทุมทอง*

อมรพงษ์ คล้ายเพชร

Dome Pratumthong*

Amonpong Khlaipet

องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

National Science Museum, Khlong Ha, Khlong Luang District, Pathum Thani 12120

*Corresponding author. E-mail: karchera61@gmail.com

รับเรื่อง: 4 มกราคม 2565

รับลงพิมพ์: 18 เมษายน 2565

ตีพิมพ์: 31 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

ทำการศึกษาความหลากหลายของนกในพื้นที่อุทยานธรณีสตูล จังหวัดสตูล ด้วยวิธี Mckinnon Species List จำนวน 3 รอบการสำรวจระหว่างเดือนสิงหาคม 2563 ถึง เดือนเมษายน 2564 ตามถิ่นอาศัย 4 ประเภท ได้แก่ ชุมชน พื้นที่เกษตร ป่าชายเลน และป่าดิบชื้น จากการสำรวจพบนกทั้งหมด 195 ชนิด 133 สกุล 56 วงศ์ จาก 20 อันดับ โดยอันดับที่พบมากที่สุดคืออันดับนกจับคอน (Passeriformes) จำนวน 91 ชนิด รองลงมาคืออันดับนกตะขาบ (Coraciiformes) และอันดับนกชายเลน (Charadriiformes) จำนวน 13 ชนิด ค่าดัชนีความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ศึกษาเท่ากับ 4.136 โดยในถิ่นอาศัยป่าดิบชื้นมีดัชนีความหลากหลายสูงสุด (4.165) และชุมชนมีดัชนีความหลากหลายต่ำที่สุด (3.143) การวิเคราะห์ค่าดัชนีความคล้ายคลึง พื้นที่เกษตรและป่าชายเลนมีค่าสูงที่สุด (0.633) รองลงมาคือพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชุมชน (0.621) และพื้นที่ชุมชนและป่าดิบชื้นความคล้ายคลึงน้อยที่สุด (0.261) ตามลำดับ การประเมินสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ในระดับสากล (IUCN) พบนกอยู่ในระดับความเสี่ยงขั้นสูงต่อสูญพันธุ์ (EN) 1 ชนิด คือ นกเขียวก้านทองใหญ่ (*Chloropsis sonnerati*) ระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อความเป็นอันตรายจากการสูญพันธุ์ (VU) พบ 2 ชนิด คือ นกเงือกกรมช้างปากเรียบ (*Rhyticeros subruficollis*) และนกหัว (*Argusianus argus*) ระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อสูญพันธุ์ ในอนาคตอันใกล้ (NT) พบ 13 ชนิด ผลการศึกษาครั้งนี้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญต่อการอนุรักษ์ความหลากหลายของทรัพยากรสัตว์ป่าประเภทนกในพื้นที่อุทยานธรณีสตูล ซึ่งมีแนวโน้มถูกเปลี่ยนแปลงอย่างเนื่องจากการขยายตัวของพื้นที่เกษตรกรรมและกิจกรรมการท่องเที่ยว

คำสำคัญ ความหลากหลายชนิด อุทยานธรณีสตูล Mckinnon Species List ดัชนีความหลากหลายและดัชนีความคล้ายคลึง

Abstract

Species diversity of birds in Satun Geopark was conducted using Mckinnon species list method within 120 sampling times. The surveys were done between August 2020 and April 2021 in four types of habitats namely: village, agricultural area, mangrove forest, and evergreen forest. A total of 195 species (in 133 genera, 56 families, 20 orders) were recorded. The highest number of species was found in the order Passeriformes (91 species) followed by Coraciiformes and Charadriiformes (each 13 species). The species diversity index of the study area was 4.136. The highest diversity was in the evergreen forest ($H' = 4.165$) and the lowest diversity was in village ($H' = 3.143$). Agricultural area and mangrove forest had the highest similarity index ($QS = 0.633$) and the lowest similarity index was between village and evergreen forest ($QS = 0.261$). According to conservation status by IUCN red data list of threatened species, this study found 1 Endangered species (EN), *Chloropsis sonnerati*; 2 Vulnerable species (VU), *Rhyticeros subruficollis* and *Argusianus argus*; and 13 Near threatened species (NT). The results of this study are important for bird conservation. Human activities disturbed species diversity of birds in the study area.

KEYWORDS: Species diversity, Satun Geopark, Mckinnon species list, species diversity index and similarity index

คำนำ

จังหวัดสตูลเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย เป็นจังหวัดที่มีความโดดเด่นทางธรณีวิทยาอุทกศาสตร์ ระบบนิเวศน์ที่หลากหลาย ความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรมอันรุ่มรวย จึงเป็นพื้นที่สำคัญที่ได้รับการประกาศเป็นอุทยานธรณีระดับประเทศในเดือนพฤศจิกายน ปี 2559 และในปี 2562 ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานธรณีโลก โดยยูเนสโก และเป็นแห่งที่ 5 ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

นกเป็นทรัพยากรธรรมชาติด้านสัตว์ป่าที่มีความหลากหลายทางชนิดพันธุ์และมีบทบาทที่สำคัญอย่างมากต่อระบบนิเวศในด้านการกระจายเมล็ดพันธุ์ ช่วยควบคุมประชากรหนอนและแมลง และช่วยผสมเกสร ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลให้กับธรรมชาติ (วีรยุทธ, 2528) ทั้งนี้ในพื้นที่

อุทยานธรณีสตูลยังขาดข้อมูลความหลากหลายของนกเพื่อใช้ในการอนุรักษ์ และจัดการพื้นที่การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความหลากหลาย ความชุกชุมของและสถานภาพทางการอนุรักษ์ของนกที่อยู่ในแต่ละถิ่นอาศัย รวมทั้งความคล้ายคลึงด้านองค์ประกอบของชนิดนกระหว่างถิ่นอาศัย เมื่อทราบข้อมูลเหล่านี้แล้วจะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพื่อใช้ในการวางแผนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรประเภทนก รวมถึงการอนุรักษ์และการจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

อุปกรณ์และวิธีการ

พื้นที่ศึกษา

อุทยานธรณีสตูล ได้รับการประกาศเป็น

อุทยานธรณีระดับประเทศในเดือนพฤศจิกายน ปี 2559 อุทยานธรณี โดยเป็นพื้นที่ที่มีความโดดเด่นทางธรณีวิทยาระดับสากลและได้รับการบริหารจัดการโดยใช้กรอบแนวคิดการอนุรักษ์ธรณีวิทยา โดยมีพื้นที่ครอบคลุม 2,597 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุม 4 อำเภอในจังหวัดสตูล ได้แก่ อำเภอเมือง หงหัว มะนัง และละงู (Figure 1) ซึ่งประกอบด้วยภูมิประเทศอันเป็นเอกลักษณ์ เช่น พื้นที่หินปูน ในเขตอำเภอหงหัว และอำเภอมะนัง หินปูนถูกละลายโดยน้ำกลายเป็นภูมิประเทศพิเศษที่เรียกว่าภูมิประเทศหินปูนบนแผ่นดิน (Terrestrial Karst) เกิดยอดเขาที่มีลักษณะยอดแหลมคล้ายใบมีด หลุมยุบ เครือข่ายทางน้ำใต้ดิน และถ้ำขนาดใหญ่ เช่น ถ้ำภูผาเพชร หรือที่ยาวที่สุดในประเทศไทยอย่างถ้ำเลสเตโกดอน

วิธีการสำรวจ

การสำรวจความหลากหลายชนิดของนกในพื้นที่อุทยานธรณีสตูล จังหวัดสตูล เริ่มต้นในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2563 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2564 จำนวน 3 รอบการสำรวจ โดยสำรวจตามถิ่นอาศัยของ 4 ประเภทคือ ชุมชน พื้นที่เกษตร ป่าชายเลน และป่าดิบชื้น ซึ่งใช้วิธีการ Mc kinini Species List (McKinnon and Phillips, 1993) เป็นวิธีการสำรวจที่ที่ไม่สนใจเวลา ผู้สำรวจจะบันทึกชนิดนกที่พบทุกชนิดแต่ไม่ซ้ำชนิดกันใน 1 รายการ โดยใน 1 รายการ ตั้งเป้าไว้ที่ 10 ชนิด หากพบซ้ำชนิดกันให้เพิ่มจำนวนตัวในชนิดนั้นเมื่อครบจำนวนแล้วเริ่มต้นใหม่อีก 10 ชนิดในรายการถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมความหลากหลายของชนิดของนก โดยใช้ตามหลักอนุกรมวิธาน

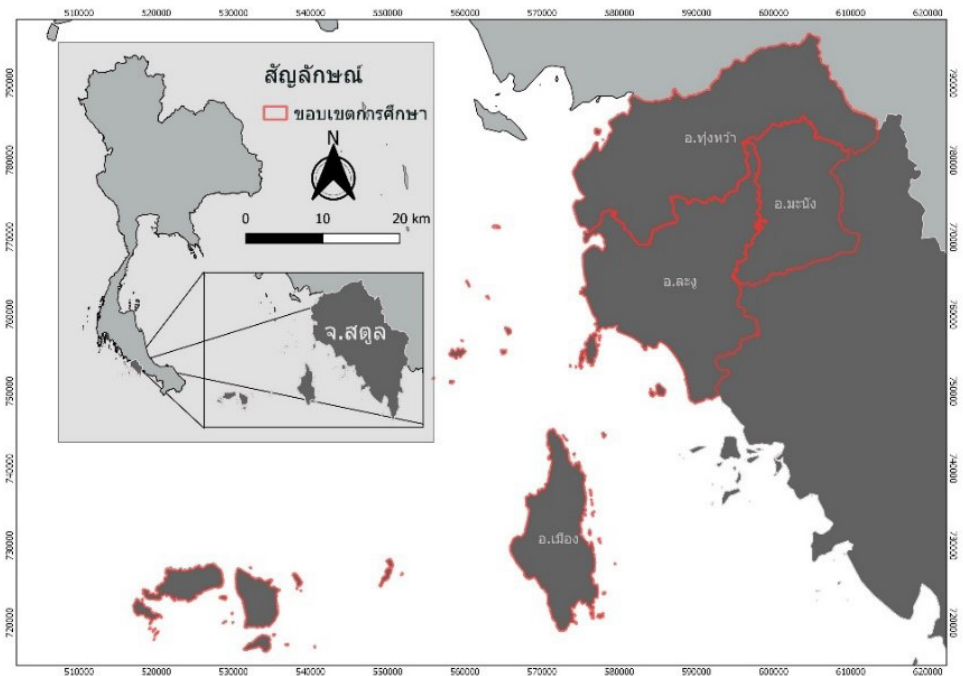

Figure 1. Study site, Satun Geopark, Satun Province, Thailand.

2. ประเมินระดับความชุกชุมของนกแต่ละชนิด (Species Abundance) โดยการระบุเป็น 4 ระดับตามแนวทางการจัดระดับโดยสมการของ Pettingill (1970) ดังนี้ ชุกชุมมาก (Very Common) ชุกชุมปานกลาง (Common) ชุกชุมน้อย (Uncommon) และชุกชุมน้อยมาก (Rare)

3. ค่าดัชนีความหลากหลาย (Diversity Index) การคำนวณค่าดัชนีความหลากหลายหรือดัชนีความแตกต่างของสัตว์เพื่อประกอบการพิจารณาความหลากหลายของกลุ่มประชากรและลักษณะคุณภาพของถิ่นอาศัย ซึ่งนิยมใช้กันอย่างแพร่หลายโดยใช้สูตรของ Shannon-Wiener Diversity Index (Shannon, 1949) ดังนี้

$$H' = -\sum_{i=1}^k pi (\ln pi)$$

โดย H' คือ ค่าดัชนีความหลากหลายทางชนิด

pi คือ สัดส่วนความหนาแน่นของชนิดที่ i^{th} ในสถานีนั้น โดยคำนวณได้จากสูตร

N คือ ผลรวมจำนวนตัวทั้งหมดของทุกชนิดที่พบในสถานีนั้น คำนวณได้จากสูตร

ni คือ จำนวนตัวของชนิดที่ i^{th}

k คือ จำนวนชนิดที่พบในแต่ละสถานีนี

4. วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ความคล้ายคลึงของชนิดของนกที่พบในแต่ละถิ่นอาศัย โดยใช้ Sorensen's Similarity Coefficient (Sorensen, 1948) มีสูตรดังนี้

$$QS = \frac{2C}{A + B}$$

โดย QS คือ ค่าดัชนีความคล้าย

A คือ จำนวนชนิดทั้งหมดในพื้นที่ A

B คือ จำนวนชนิดทั้งหมดในพื้นที่ B

C คือ จำนวนชนิดที่สามารถพบได้ทั้ง 2 พื้นที่

5. สถานภาพของสัตว์ป่าทำการประเมินสถานภาพของสัตว์ป่าโดยการอ้างอิงตามเอกสารที่ได้มีการกำหนดสถานภาพไว้

แล้วดังนี้

5.1 สถานภาพตามกฎหมาย อ้างอิงตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 และกฎกระทรวงกำหนดให้สัตว์ป่าบางชนิดเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง พ.ศ. 2546

5.2 สถานภาพเชิงการอนุรักษ์ในประเทศไทย อ้างอิงตามสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2560)

5.3 สถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ในระดับโลก อ้างอิงตาม International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (2022)

ผลและวิจารณ์

ความหลากหลายทางชีวภาพ

จากการสำรวจนกในพื้นที่อุทยานธรณีสตูลทั้งหมด 195 ชนิด 133 สกุล 56 วงศ์ จาก 20 อันดับ โดยอันดับนกจับคอนพบมากที่สุดจำนวน 91 ชนิด เช่น นกเค้าลมเหลือง (*Motacilla tschutschensis*) นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) นกกินปลีอกเหลือง (*Cinnyris jugularis*) นกกาฝากอกสีเลือดหมู (*Prionochilus percussus*) นกเอี้ยงถ้ำ (*Myophonus caeruleus*) นกเอี้ยงดำปีกยี่ใต้ (*Aplonis panayensis*) และนกกระจิบธรรมดา (*Orthotomus sutorius*) รองลงมาคืออันดับนกตะขาบ พบจำนวน 13 ชนิด เช่น นกตะขาบทู้ง (*Coracias benghalensis*) นกตะขาบ

คอง (*Eurystomus orientalis*) นกกระเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล (*Pelargopsis amauroptera*) นกกระเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) และนกกระเต็นหัวดำ (*Halcyon pileata*) และอันดับนกชายเลน (*Charadriiformes*) และนกนางนวลพบจำนวน 13 ชนิด เช่น นกตีนเทียน (*Himantopus himantopus*) นกหัวโตนทรายเล็ก (*Charadrius mongolus*) นกหัวโตนหลังจุดสีทอง (*Pluvialis fulva*) นกชายเลนน้ำจืด (*Tringa glareola*) นกนางนวลแถบท้ายทอยดำ (*Sterna sumatrana*) และนกกกระแตแต้แว๊ด (*Vanellus indicus*) มีดัชนีความหลากหลายภาพรวมเท่ากับ 4.136 (Table 1 and Table 4) เมื่อจำแนกการสำรวจตามการใช้ประโยชน์ที่ดินทั้งสี่ประเภทได้ผลดังนี้

พื้นที่เกษตร

พบนกทั้งหมด 84 ชนิด 60 สกุล 36 วงศ์ 13 อันดับ โดยพบนกในอันดับนกจับคอนมากที่สุดจำนวน 29 ชนิด เช่น นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) นกกระจาบบรรณดา (*Ploceus philippinus*) นกกระจิบคอดำ (*Orthotomus atrogularis*) นกกระจิบบรรณดา (*Orthotomus sutorius*) นกกระจิบหญ้าท้องเหลือง (*Prinia flaviventris*) นกกระดัดขี้หมู (*Lonchura punctulata*) นกกินปลีคอสีน้ำตาล (*Anthreptes malacensis*) นกกินปลีคอสีม่วง (*Leptocoma brasiliana*) และ

นกกินปลีคอเหลือง (*Cinnyris jugularis*) รองลงมาคืออันดับนกระทุง (*Pelecaniformes*) จำนวน 10 ชนิด เช่น นกยางกรอกพันธุ์จีน (*Ardeola bacchus*) นกยางกรอกพันธุ์ขาว (*Ardeola speciosa*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกยางทะเล (*Egretta sacra*) นกยางเขียว (*Butorides striata*) นกยางเปีย (*Egretta garzetta*) นกยางโทนน้อย (*Ardea intermedia*) และนกยางโทนใหญ่ (*Ardea alba*) และอันดับนกชายเลน (*Charadriiformes*) และนกนางนวลพบจำนวน 10 ชนิด เช่น นกตีนเทียน (*Himantopus himantopus*) นกทะเลขาแดงบรรณดา (*Tringa ToTanus*) นกอีโก้ยเล็ก (*Numenius phaeopus*) นกพลิกหิน (*Arenaria interpres*) และ นกกระแตแต้แว๊ด (*Vanellus indicus*) มีดัชนีความหลากหลายเท่ากับ 3.361 (Table 1)

ชุมชน

พบนกทั้งหมด 48 ชนิด 39 สกุล 27 วงศ์ 12 อันดับ โดยพบนกในอันดับนกจับคอนมากที่สุดจำนวน 26 ชนิด เช่น นกกระจาบบรรณดา นกกระจิบคอดำ นกกระจิบบรรณดา (*Orthotomus sutorius*) นกกระดัดขี้หมู นกกระดัดตะโพกขาว (*Lonchura striata*) นกขมิ้นน้อยบรรณดา (*Aegithina tiphia*) และนกขมิ้นน้อยสีเขียว (*Aegithina*

Table 1. Orders, families, genera, species and species diversity indices of birds in Satun Geopark.

Habitat types	Orders	Families	Genera	Species	Diversity indices
Agriculture area	13	36	60	84	3.361
Urban	12	27	39	48	3.143
Mangrove forest	13	39	69	96	3.693
Evergreen forest	12	38	82	117	4.165
Total	20	56	133	195	4.136

viridissima) เป็นต้น ลำดับถัดมาก็คืออันดับนกตะขาบ มีจำนวน 5 ชนิด ได้แก่ นกจาบคาหัวเขียว (*Merops philippinus*) นกตะขาบดง (*Eurystomus orientalis*) นกตะขาบทุ่ง (*Coracias benghalensis*) นกกินเปี้ยว (*Todiramphus chloris*) และนกกะเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) และอันดับนกกระทง จำนวน 4 ชนิด เช่น นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกยางเขียว (*Butorides striata*) นกยางเป็ย (*Egretta garzetta*) และนกยางโทนน้อย (*Ardea intermedia*) มีดัชนีความหลากหลายเท่ากับ 3.143 (Table 1)

ป่าชายเลน

พบนกทั้งหมด 96 ชนิด 69 สกุล 39 วงศ์ 13 อันดับ โดยพบนกในอันดับนกจับคอนมากที่สุดจำนวน 46 ชนิด เช่น นกขมิ้นท้ายทอยดำ (*Oriolus chinensis*) นกขมิ้นน้อยสีเขียว (*Aegithina viridissima*) นกขมิ้นหัวดำเล็ก (*Oriolus xanthonotus*) นกจับแมลงคอแดง (*Ficedula albicilla*) นกจับแมลงจุกดำ (*Hypothymis azurea*) นกจับแมลงสีน้ำตาล (*Muscicapa dauurica*) และ นกจับแมลงอกส้มท้องขาว (*Cyornis tickelliae*) รองลงมาคืออันดับนกชายเลน (*Charadriiformes*) และนกนางนวล 12 ชนิด เช่น นกหัวโตทรายเล็ก (*Charadrius mongolus*) นกหัวโตทรายใหญ่ (*Charadrius leschenaultii*) นกหัวโตหลังจุกสีทอง (*Pluvialis fulva*) นกตีนเทียน (*Himantopus himantopus*) นกทะเลขาแดงธรรมดา (*Tringa ToTanus*) และนกนางนวลแถบท้ายทอยดำ (*Sterna sumatrana*) และอันดับนกกระทง 9 ชนิด เช่น นกยางกรอกพันธุ์จีน (*Ardeola bacchus*) นกยางกรอกพันธุ์ขาว นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกยางทะเลนกยางเขียว (*Butorides striata*) และนกยางเป็ย (*Egretta garzetta*) มีดัชนี

ความหลากหลายเท่ากับ 3.693 (Table 1)

ป่าดิบชื้น

พบนกทั้งหมด 117 ชนิด 82 สกุล 38 วงศ์ 12 อันดับ โดยพบอันดับนกจับคอนมากที่สุดจำนวน 65 ชนิด เช่น นกกินแมลงหน้าผากน้ำตาล (*Stachyridopsis rufifrons*) นกกินแมลงหัวสีน้ำตาล (*Malacopteron magnirostre*) นกกินแมลงอกเหลือง (*Macronus gularis*) นกขมิ้นท้ายทอยดำ (*Oriolus chinensis*) นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว (*Aegithina lafresnayeii*) นกขมิ้นน้อยสีเขียว (*Aegithina viridissima*) และนกขมิ้นหัวดำเล็ก (*Oriolus xanthonotus*) เป็นต้น รองลงมาคืออันดับนกโพระดก (*Piciformes*) 8 ชนิด เช่น นกโพระดกคางแดง (*Psilopogon mystacophanus*) นกโพระดกธรรมดา (*Psilopogon lineatus*) นกหัวขวานสามนิ้วหลังทอง (*Dinopium javanense*) และนกหัวขวานสี่นิ้วหลังทอง (*Chrysocolaptes guttaeristatus*) อันดับนกพิราบ (*Columbiformes*) 6 ชนิด ได้แก่ นกลุมพูขาว (*Ducula bicolor*) นกลุมพูเขียว (*Ducula aenea*) นกเขาเขียว (*Chalcophaps indica*) นกเขาเปล้าธรรมดา (*Treron curvirostra*) นกเขาเปล้าอินโด (*Caloenas nicobarica*) และ นกเขาเปล้าคอสีม่วง (*Treron vernans*) และอันดับนกตะขาบ 6 ชนิด ได้แก่ นกกะเต็นน้อยสามนิ้ว (*Ceyx erithaca*) นกกะเต็นน้อยหลังสีน้ำเงิน (*Alcedo meninting*) นกกะเต็นน้อยแถบอกดำ (*Alcedo peninsulae*) นกกะเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) นกตะขาบดง (*Eurystomus orientalis*) และนกจาบคาหัวเขียว (*Merops philippinus*) มีดัชนีความหลากหลายเท่ากับ 4.165 (Table 1)

ความชุกชุม

พื้นที่เกษตร

การศึกษานี้สามารถแบ่งระดับความชุกชุมของนกได้เป็น 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับความชุกชุมน้อยมากจำนวน 74 ชนิด เช่น นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกกระแตแต้แว๊ด (*Vanellus indicus*) นกกะเต็นหัวดำ (*Halcyon pileata*) นกกะเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) นกกางเขนบ้าน (*Copsychus saularis*) นกกาฝากท้องสีส้ม (*Dicaeum trigonostigma*) นกกาเหว่า (*Eudynamys scolopaceus*) นกกินปลีคอสีน้ำตาล (*Antheptes malacensis*) นกกินปลีคอสีม่วง (*Leptocoma brasiliana*) นกกินปลีอกเหลือง (*Cinnyris jugularis*) นกกินเปี้ยว (*Todiramphus chloris*) นกกินแมลงอกเหลือง (*Macronus gularis*) และนกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว (*Aegithina lafresnayei*) 2) ระดับความชุกชุมน้อยพบ 8 ชนิด ได้แก่ นกกระजิบธรรมดา (*Orthotomus sutorius*) นกนางแอ่นแปซิฟิก (*Hirundo tahitica*) นกปรอดสวน (*Pycnonotus blanfordi*) นกปรอดหน้าขาว (*Pycnonotus goiavier*) นกยางกรอกพันธุ์จีน (*Ardeola bacchus*) นกอีเสือสีน้ำตาล

(*Lanius cristatus*) นกเขาขาว (*Geopelia striata*) และนกแอ่นกินรัง (*Aerodramus germani*) 3) ระดับความชุกชุมปานกลางพบ 1 ชนิด คือ นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) และ 4) ในระดับความชุกชุมมากพบ 1 ชนิด คือ นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) (Figure 2)

พื้นที่ชุ่มชน

พื้นที่ชุ่มชนมีระดับความชุกชุม 4 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับความชุกชุมน้อยมากจำนวน 33 ชนิด เช่น นกปรอดหัวโขน (*Pycnonotus jocosus*) นกปากห่าง (*Anastomus oscitans*) นกยอดข้าวหางแพนลาย (*Cisticola juncidis*) นกยางควาย (*Bubulcus coromandus*) นกยางเขียว (*Butorides striata*) นกยางเปีย (*Egretta garzetta*) นกยางโทนน้อย (*Ardea intermedia*) นกสีชมพูสวน (*Dicaeum cruentatum*) และนกอีเสือสีน้ำตาล (*Lanius cristatus*) 2) ในระดับความชุกชุมน้อยพบ 12 ชนิด เช่น นกกระจิบธรรมดา (*Orthotomus sutorius*) นกกาเหว่า (*Eudynamys scolopaceus*)

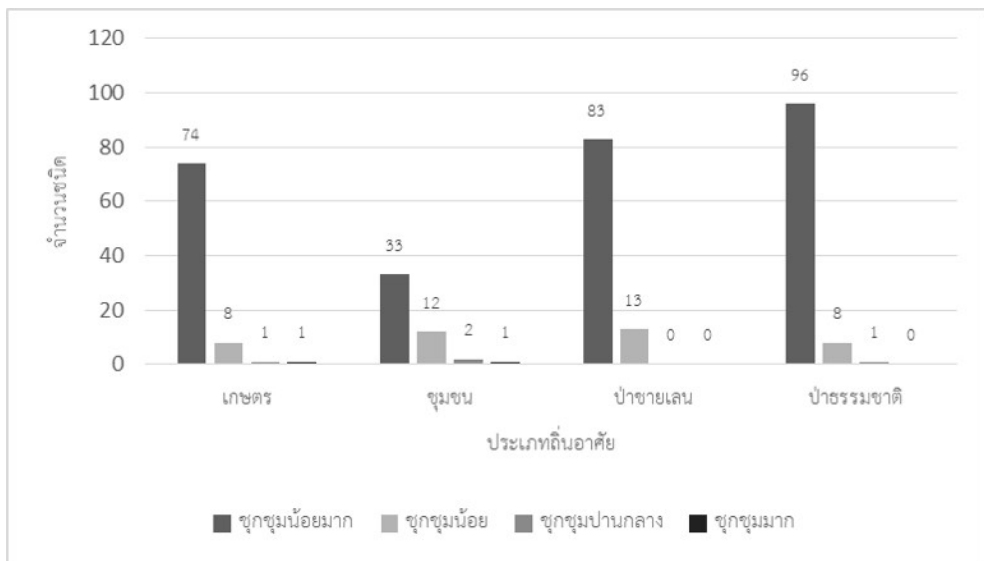

Figure 2. Abundances of bird species in each habitat.

นกกินปลือกเหลือง (*Cinnyris jugularis*) นกตะขาบทุ่ง (*Coracias benghalensis*) นกนางแอ่นแปซิฟิก (*Hirundo tahitica*) นกปรอดหน้าขาว (*Pycnonotus goiavier*) และนกเขาชวา (*Geopelia striata*) 3) ระดับความชุกชุมปานกลางพบ 2 ชนิด ได้แก่ นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) และนกเขาใหญ่หรือนกเขาหลวง (*Spilopelia chinensis*) และในระดับความชุกชุมมากพบ 1 ชนิด ได้แก่ นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) (Figure 2)

พื้นที่ป่าชายเลน

พื้นที่ป่าชายเลนมีระดับความชุกชุม 2 ระดับ ได้แก่ 1) พบนกที่มีระดับความชุกชมน้อยมากจำนวน 83 ชนิด เช่น นกกระต๊อเขียว (*Lonchura punctulata*) นกกระปูดเล็ก (*Centropus bengalensis*) นกกระปูดใหญ่ (*Centropus sinensis*) นกกระแตแต้แว๊ด (*Vanellus indicus*) นกกะเต็นน้อยธรรมดา (*Alcedo atthis*) นกกะเต็นอกขาว (*Halcyon smyrnensis*) นกกะเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล (*Pelargopsis amauroptera*) นกกางเขนบ้าน (*Copsychus saularis*) นกกาบน้ำเล็ก (*Microcarbo niger*) และนกกาฝากท้องสีส้ม (*Dicaeum trigonostigma*) และ 2) ระดับความชุกชมน้อยพบ 13 ชนิด เช่น นกนางแอ่นแปซิฟิก (*Hirundo tahitica*) นกยางเป็ย (*Egretta garzetta*) นกยางโทนน้อย (*Ardea intermedia*) นกยางโทน

ใหญ่ (*Ardea alba*) นกเต่าดิน (*Actitis hypoleucos*) นกแอ่นกินรัง (*Aerodramus germani*) อีกา (*Corvus leuallantii*) และเหยี่ยวแดง (*Haliastur indus*) (Figure 2)

พื้นที่ป่าดิบชื้น

พื้นที่ป่าดิบชื้นมีระดับความชุกชุม 3 ระดับ ได้แก่ 1) ระดับความชุกชมน้อยมากจำนวน 96 ชนิด เช่น นกขุนแผนหัวดำ (*Harpactes diardii*) นกขุนแผนอกสีส้ม (*Harpactes oreskios*) นกคักคูสีม่วง (*Chrysococcyx xanthorhynchus*) นกคักคูแซงแซว (*Surniculus lugubris*) นกจับแมลงคอน้ำตาลแดง (*Cyornis banyumas*) นกจับแมลงคอแดง นกจับแมลงจุกดำ และนกจับแมลงสีน้ำตาล 2) ระดับความชุกชมน้อยพบ 8 ชนิด เช่น นกปรอดคอกลาย (*Pycnonotus finlaysoni*) นกปรอดเหลืองหัวจุก (*Pycnonotus flaviventris*) นกแซงแซวหางป๋วงใหญ่ (*Dicrurus paradiseus*) และนกโพระดกคางแดง (*Psilopogon mystacophanos*) และ 3) ระดับความชุกชุมปานกลางพบ 1 ชนิด คือ นกโพระดกหน้าผากดำ (*Psilopogon duvaucelii*) (Figure 2)

สถานภาพการอนุรักษ์

เมื่อจำแนกสถานภาพทางการอนุรักษ์ของนกในระดับสากล (International Union for Conservation of Nature, 2017) จากนกทั้งหมด 183 ชนิด พบว่ามีนกที่อยู่ในระดับความเสี่ยงชั้น

Table 2. Conservation status of birds in Satun geopark.

IUCN				Office of Environmental Policy and Planning				Protected
EN	VU	NT	LC	EN	VU	NT	LC	
1	2	13	167	1	5	15	162	179

สูงต่อสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (EN) 1 ชนิด คือ นกเขียวก้านตองใหญ่ (*Chloropsis sonnerati*) พบนกในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อความเป็นอันตรายจากการสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (VU) 2 ชนิด คือ นกเงือกกรมช้างปากเรียบ (*Rhyticeros subruficollis*) และนกหัวัว (*Argusianus argus*) ในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อสูญพันธุ์ในอนาคคอันใกล้ (NT) พบ 13 ชนิด เช่น นกกะเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล (*Pelargopsis amauroptera*) นกบั้งรอกเล็กท้องแดง (*Phaenicophaeus sumatranus*) นกกางเขนน้ำหลังแดง (*Enicurus ruficapillus*) นกกาฝากอกแดง (*Prionochilus thoracicus*) นกขมิ้นน้อยสีเขียว (*Aegithina viridissima*) และนกขมิ้นหัวดำเล็ก เป็นต้น และอีก 167 ชนิด มีความเสี่ยงต่ำและยังพบอยู่โดยทั่วไป (LC) (Table 2)

สถานภาพเชิงการอนุรักษ์ในประเทศไทยอ้างอิงตามสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560 พบนกอยู่ในระดับความเสี่ยงขั้นสูงต่อสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (EN) 1 ชนิด คือ นกกาฝากอกแดง ในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อความเป็นอันตรายจากการสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (VU) พบ 5 ชนิด ได้แก่ นกกะเต็นน้อยแถบอกดำ (*Alcedo peninsulae*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกขาปีไหน นก

เงือกกรมช้างปากเรียบ (*Rhyticeros subruficollis*) และนกหัวัว (*Argusianus argus*) ในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อสูญพันธุ์ในอนาคคอันใกล้ (NT) พบ 15 ชนิด เช่น นกนางนวลแถบท้ายทอยดำ (*Sterna sumatrana*) นกกินแมลงหัวสีน้ำตาล (*Malacopteron magnirostre*) นกปรอดหัวโขน นกเอี้ยงควาย (*Acridotheres fuscus*) นกเค้าใหญ่พันธุ์สุมาตรา (*Bubo sumatranus*) นกกะเต็นใหญ่ปีกสีน้ำตาล (*Pelargopsis amauroptera*) และนกบั้งรอกเล็กท้องแดง (*Phaenicophaeus sumatranus*) และอีก 162 ชนิดอยู่ในระดับความเสี่ยงต่ำและยังพบอยู่โดยทั่วไป(LC) (ตารางที่ 2)

สถานภาพตามกฎหมายพบนกที่เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองทั้งหมด 179 ชนิด และมี 4 ชนิดที่ไม่ได้รับการประเมิน ได้แก่ นกกระจอกบ้าน (*Passer montanus*) นกเขาใหญ่ นกพิราบป่า (*Columba livia*) และนกเขาชวา (*Geopelia striata*) (Table 2)

ความคล้ายคลึงของนกในแต่ละประเภทถิ่นอาศัย

จากการวิเคราะห์ดัชนีความคล้ายคลึงในถิ่นอาศัยทั้งสี่ประเภทได้ผลดังนี้ พื้นที่เกษตรและป่าชายเลนมีค่าดัชนีความคล้ายคลึงสูงสุดเท่ากับ 0.633 มีนกที่สามารถพบได้เหมือนนกทั้ง 2 พื้นที่เช่น นกเขาชวา (*Geopelia striata*) นกเขาใหญ่หรือนกเขาหลวง (*Spilopelia chinensis*) เขียวแดงนกแอ่นกินรัง (*Aerodramus germani*)

Table 3. Sorensen’s Similarity Coefficient of birds in Satun Geopark.

	Agriculture area	Urban area	Mangrove forest	Evergreen forest
Agriculture area	1	0.621	0.633	0.328
Urban area		1	0.528	0.261
Mangrove forest			1	0.408
Evergreen forest				1

นกทะเลแดงธรรมดา (*Tringa ToTanus*) นกหัวโตทรายเล็ก (*Charadrius mongolus*) และนกหัวโตทรายใหญ่ (*Charadrius leschenaultii*) รองลงมาคือพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชุมชน ค่าดัชนีความคล้ายคลึง เท่ากับ 0.621 มีนกที่สามารถพบได้เหมือนกันทั้ง 2 พื้นที่ เช่น นกจาบคาหัวเขียว (*Merops philippinus*) นกตะขาบแดง (*Eurystomus orientalis*) นกตะขาบทุ่ง (*Coracias benghalensis*) นกอีโก้ง (*Porphyrio porphyrio*) และนกกระจาบธรรมดา ลำดับถัดมาคือ พื้นที่ชุมชนและพื้นที่ป่าชายเลน มีค่าเท่ากับ 0.528 มีนกที่สามารถพบได้เหมือนกันทั้ง 2 พื้นที่ เช่น นกนางแอ่นท้องแดง (*Cecropis badia*) นกนางแอ่นบ้าน (*Hirundo rustica*) นกนางแอ่นแปซิฟิก (*Hirundo tahitica*) นกสีชมพูสวน (*Dicaeum cruentatum*) นกอีเสือสีน้ำตาล (*Lanius cristatus*) และนกอีแพรดแถบอกดำ (*Rhipidura javanica*) เป็นต้น และสามลำดับสุดท้าย คือ พื้นที่ป่าชายเลนและป่าดิบชื้น พื้นที่เกษตรและป่าดิบชื้น ชุมชนและป่าดิบชื้น มีค่าดัชนีความคล้ายคลึงเท่ากับ 0.408, 0.328 และ 0.261 ตามลำดับ (Table 3)

จากค่าดัชนีความหลากหลายในพื้นที่ป่าดิบชื้นมีค่าสูงสุด ซึ่งอาจมีผลมาจากป่าดิบชื้นมีความหลากหลายของพรรณไม้ มีโครงสร้างของเรือนยอดที่หลากหลาย มีพื้นที่ป่าติดต่อกันเป็นผืนใหญ่ และปลอดจากกิจกรรมของมนุษย์ จึงส่งผลให้มีทั้งความหลากหลายและจำนวนของนกสูงกว่าในถิ่นอาศัยประเภทอื่น ในขณะที่พื้นที่ป่าชายเลนและพื้นที่เกษตรมีแนวโน้มของค่าดัชนีความหลากหลายใกล้เคียงกัน $H' = 3.693$ และ 3.361 รวมถึงมีค่าดัชนีความคล้ายคลึงสูงสุด (0.633) อาจเป็นเพราะโดยพื้นที่เกษตรทางด้านตะวันตกของพื้นที่สำรวจมีแนวเชื่อมต่อกับป่าชายเลนจึงทำให้นกที่สามารถปรับตัวต่อการรบกวนได้ดีสามารถเคลื่อนย้ายไปมาระหว่าง

พื้นที่ทั้งสองได้

สรุปและข้อเสนอแนะ

ความหลากหลายชนิดของนกที่พบในพื้นที่ทั้งหมด 195 ชนิด 133 สกุล 56 วงศ์ จาก 20 อันดับ โดยอันดับที่นกจับคอนพบมากที่สุดและมีดัชนีความหลากหลายรวมเท่ากับ 4.136 เมื่อแบ่งตามถิ่นอาศัย ป่าดิบชื้นมีความหลากหลายของนกมากที่สุด พบ 105 ชนิด 72 สกุล 38 วงศ์ 12 อันดับ มีดัชนีความหลากหลายรวมเท่ากับ 4.136 ถิ่นอาศัยที่ความหลากหลายของนกลดลงที่สุดคือพื้นที่เกษตรและชุมชน พบนก 48 ชนิด ค่าความชุกชุมในแต่ละถิ่นอาศัยพบว่านกที่พบส่วนใหญ่มีความชุกชุมน้อย มีเพียงบางชนิดที่มีความชุกชุมปานกลางหรือมาก เช่น นกเอี้ยงสาริกา (*Acridotheres tristis*) ซึ่งพบในพื้นที่เกษตรและชุมชน นกโพระดกหน้าผากดำ (*Psilopogon duvaucelii*) พบในป่าดิบชื้น

สถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ในระดับสากล (IUCN) พบนกอยู่ในระดับความเสี่ยงขั้นสูงต่อสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (EN) 1 ชนิด คือ นกเขียวก้านตองใหญ่ (*Chloropsis sonnerati*) พบนกในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อความเป็นอันตรายจากการสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (VU) พบ 2 ชนิด คือ นกเงือกกรมช้างปากเรียบ (*Rhyticeros subruficollis*) และนกหัว (*Argusianus argus*) ในระดับความเสี่ยงขั้นอันตรายต่อสูญพันธุ์ในอนาคตอันใกล้ (NT) พบ 13 สถานภาพเชิงการอนุรักษ์ในประเทศไทยอ้างอิงตามสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปี 2560 (สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2560) พบนกอยู่ในระดับความเสี่ยงขั้นสูงต่อสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ

(EN) 1 ชนิด คือ นกกาฝากอกแดง ในระดับความเล็ยงขึ้นอันตรายต่อความเป็นอันตรายจากการสูญพันธุ์จากที่อาศัยตามธรรมชาติ (VU) พบ 5 ชนิด ได้แก่ นกกระเต็นน้อยแถบอกดำ (*Alcedo peninsulae*) นกกระสาแดง (*Ardea purpurea*) นกชาปีไหนด นกเงือกกรมช้างปากเรียบ (*Rhyticeros subruficollis*) และนกหัวว่า (*Argusianus argus*) ในระดับความเล็ยงขึ้นอันตรายต่อสูญพันธุ์ในอนาคตอันใกล้ (NT) พบ 15 และสถานภาพตามกฎหมายเป็นสัตว์ป่าคุ้มครอง มีนกชนิดที่ไม่ได้รับการคุ้มครอง ดัชนีความคล้ายคลึงในพื้นที่เกษตรและป่าชายเลนมีคล้ายคลึงกันมากที่สุด รองลงมาคือพื้นที่เกษตรและพื้นที่ชุมชน และ ชุมชนและป่าดิบชื้นมีความคล้ายคลึงกันน้อยที่สุด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

วิรุทธิ์เลาหะจินดา. 2528. **ปักชำวิทยา เล่ม 1**. ภาควิชาสัตววิทยา, คณะวิทยาศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพฯ.

สำนักงานโยชานและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2560. **สรุปชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย : สัตว์มีกระดูกสันหลัง**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร

International Union for Conservation of Nature and Natural Resources. 2022. **The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2021-3**. Available Source: <https://www.iucnredlist.org>

MacKinnon, J. and K. Phillips. 1993 **A Field Guide to the Birds of Borneo, Sumatra, Java and Bali, the Greater Sunda Islands**. Oxford University Press, Oxford

Pettingill, O.S. 1969. **A Laboratory and Field Manual of Ornithology**. Bures Publishing Company, United States.

Shannon, C. E. and Weaver, W. (1949). **The Math-**

emtical Theory of Communication.

Illinois: University of Illinois Press.

Sorensen, T. A. (1948). **A method of establishing groups of equal amplitude in plant sociology based on similarity of species content, and its application to analyses of the vegetation on Danish commons**. K dan Vidensk Selsk Biol. Skr., 5, 1-34.

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark.

No.	Specific names	English names	Thai names
ORDER ANSERIFORMES			
Family Anatidae			
1	<i>Dendrocygna javanica</i>	Lesser Whistling Duck	เป็ดแดง
ORDER GALLIFORMES			
Family Phasianidae			
2	<i>Argusianus argus</i>	Great Argus	นกหัวว่า
ORDER PODICEPEDIFORMES			
Family Podicipedidae			
3	<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Little Grebe	นกเป็ดผีเล็ก
ORDER CICONIIFORMES			
Family Ciconiidae			
4	<i>Anastomus oscitans</i>	Asian Openbill	นกปากห่าง
ORDER PELECANIFORMES			
Family Ardeidae			
5	<i>Ixobrychus cinnamomeus</i>	Cinnamon Bittern	นกขางไฟธรรมดา
6	<i>Butorides striata</i>	Striated Heron	นกขางเขียว
7	<i>Ardeola bacchus</i>	Chinese Pond Heron	นกขางกรอกพันธุ์ จีน
8	<i>Ardeola speciosa</i>	Javan Pond Heron	นกขางกรอกพันธุ์ ชวา
9	<i>Bubulcus coromandus</i>	Eastern Cattle Egret	นกขางควาย
10	<i>Ardea cinerea</i>	Grey Heron	นกกระสานวล
11	<i>Ardea purpurea</i>	Purple Heron	นกกระสาแดง

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
12	<i>Ardea alba</i>	Great Egret	นกยางโทนใหญ่
13	<i>Ardea intermedia</i>	Intermediate Egret	นกยางโทนน้อย
14	<i>Egretta garzetta</i>	Little Egret	นกยางเป็ย
15	<i>Egretta sacra</i>	Pacific Reef Egret	นกยางทะเล
ORDER SULIFORMES			
Family Phalacrocoracidae			
16	<i>Microcarbo niger</i>	Little Cormorant	นกกาน้ำเล็ก
17	<i>Elanus caeruleus</i>	Black-winged Kite	เหยี่ยวขาว
18	<i>Pernis ptilorhynchus</i>	Oriental Honey-buzzard	เหยี่ยวผึ้ง
19	<i>Aviceda leuphotes</i>	Black Baza	เหยี่ยวกิ่งก่าสีดำ
20	<i>Spilornis cheela</i>	Crested Serpent Eagle	เหยี่ยวรุ้ง
21	<i>Accipiter trivirgatus</i>	Crested Goshawk	เหยี่ยวนกเขาหงอน
22	<i>Accipiter badius</i>	Shikra	เหยี่ยวนกเขาชศรา
23	<i>Accipiter gularis</i>	Japanese Sparrowhawk	เหยี่ยวนกเขาพันธุ์ ญี่ปุ่น
24	<i>Haliastur indus</i>	Brahminy Kite	เหยี่ยวแดง
25	<i>Haliaeetus leucogaster</i>	White-bellied Sea Eagle	นกออก
26	<i>Butastur indicus</i>	Grey-faced Buzzard	เหยี่ยวหน้าเทา
ORDER GRUIFORMES			
Family Rallidae			
27	<i>Gallirallus striatus</i>	Slaty-breasted Rail	นกอีขันอกสีเทา
28	<i>Porphyrio porphyrio</i>	Purple Swamphen	นกอีโก้

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
	ORDER CHARADRII- FORMES		
	Family Recurvirostridae		
29	<i>Himantopus himantopus</i>	Black-winged Stilt	นกตีนเทียน
	Family Charadriidae		
30	<i>Vanellus indicus</i>	Red-wattled Lapwing	นกกระแตแต้แว้ด
31	<i>Pluvialis fulva</i>	Pacific Golden Plover	นกหัวโตหลังจุดสี ทอง
32	<i>Charadrius dubius</i>	Little Ringed Plover	นกหัวโตเล็กขา เหลือง
33	<i>Charadrius mongolus</i>	Lesser Sand Plover	นกหัวโตทรายเล็ก
34	<i>Charadrius leschenaultii</i>	Greater Sand Plover	นกหัวโตทรายใหญ่
	Family Scolopacidae		
35	<i>Numenius phaeopus</i>	Whimbrel	นกอีโก้ยเล็ก
36	<i>Tringa totanus</i>	Common Redshank	นกทะเลขาแดง ธรรมดา
37	<i>Tringa stagnatilis</i>	Marsh Sandpiper	นกชายเลนบึง
38	<i>Tringa ochropus</i>	Green Sandpiper	นกชายเลนเขียว
39	<i>Tringa glareola</i>	Wood Sandpiper	นกชายเลนน้ำจืด
40	<i>Actitis hypoleucos</i>	Common Sandpiper	นกเด้าดิน
41	<i>Arenaria interpres</i>	Ruddy Turnstone	นกพลิกหิน
	Family Glareolidae		
42	<i>Glareola maldivarum</i>	Oriental Pratincole	นกแอ่นทุ่งใหญ่

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
Family Laridae			
43	<i>Sterna sumatrana</i>	Black-naped Tern	นกนางนวลแกลบ ท้ายทอยดำ
ORDER COLUMBIFORMES			
Family Columbidae			
44	<i>Columba livia</i>	Rock Pigeon	นกพิราบป่า
45	<i>Streptopelia tranquebarica</i>	Red Collared Dove	นกเขาไฟ
46	<i>Spilopelia chinensis</i>	Spotted Dove	นกเขาใหญ่, นกเขา หลวง
47	<i>Chalcophaps indica</i>	Common Emerald Dove	นกเขาเขียว
48	<i>Geopelia striata</i>	Zebra Dove	นกเขาขาว
49	<i>Caloenas nicobarica</i>	Nicobar Pigeon	นกขาपीไห่น
50	<i>Treron vernans</i>	Pink-necked Green Pigeon	นกเป็ด้าคอสีม่วง
51	<i>Treron curvirostra</i>	Thick-billed Green Pigeon	นกเขาเป็ด้าธรรมด
52	<i>Ducula aenea</i>	Green Imperial Pigeon	นกคุ้มพูเขียว
53	<i>Ducula bicolor</i>	Pied Imperial Pigeon	นกคุ้มพูขาว
ORDER CUCULIFORMES			
Family Cuculidae			
54	<i>Centropus sinensis</i>	Greater Coucal	นกกระปูดใหญ่
55	<i>Centropus bengalensis</i>	Lesser Coucal	นกกระปูดเล็ก
56	<i>Phaenicophaeus sumatramus</i>	Chestnut-bellied Malkoha	นกบั้งรอกเล็กท้อง แดง
57	<i>Phaenicophaeus tristis</i>	Green-billed Malkoha	นกบั้งรอกใหญ่

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
58	<i>Eudynamys scolopaceus</i>	Asian Koel	นกกาเหว่า
59	<i>Chrysococcyx xanthorhynchus</i>	Violet Cuckoo	นกคัคคูสีม่วง
60	<i>Cacomantis merulinus</i>	Plaintive Cuckoo	นกอีวาบตักแต่น
61	<i>Surniculus lugubris</i>	Asian Drongo Cuckoo	นกคัคคูแซงแซว
ORDER STRIGIFORMES			
Family Strigidae			
62	<i>Otus lettia</i>	Collared Scops Owl	นกฮูก, นกเค้ากู่
63	<i>Bubo sumatranus</i>	Barred Eagle Owl	นกล่าใหญ่พันธุ์ สุมาตรา
64	<i>Ninox scutulata</i>	Brown Boobook	นกล่าเหยี่ยว
ORDER APODIFORMES			
Family Hemiprocnidae			
65	<i>Hemiprogne longipennis</i>	Grey-rumped Treeswift	นกแอ่นฟ้าตะโพก สีเทา
66	<i>Hemiprogne comata</i>	Whiskered Treeswift	นกแอ่นฟ้าเคราขาว
Family Apodidae			
67	<i>Aerodramus germani</i>	Pale-rumped Swiftlet	นกแอ่นกินรัง
68	<i>Rhaphidura leucopygialis</i>	Silver-rumped Needletail	นกแอ่นเล็กหาง หนามตะโพกขาว
69	<i>Hirundapus giganteus</i>	Brown-backed Needletail	นกแอ่นใหญ่หัว ตาขาว
70	<i>Cypsiurus balasiensis</i>	Asian Palm Swift	นกแอ่นตาล
71	<i>Apus nipalensis</i>	House Swift	นกแอ่นบ้าน

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
ORDER TROGONIFORMES			
Family Trogonidae			
72	<i>Harpactes diardii</i>	Diard's Trogon	นกขุนแผนหัวดำ
73	<i>Harpactes oreskios</i>	Orange-breasted Trogon	นกขุนแผนอกสีส้ม
ORDER CORACIIFORMES			
Family Coraciidae			
74	<i>Coracias benghalensis</i>	Indian Roller	นกตะขาบทุ่ง
75	<i>Eurystomus orientalis</i>	Oriental Dollarbird	นกตะขาบดง
Family Alcedinidae			
76	<i>Pelargopsis amauroptera</i>	Brown-winged Kingfisher	นกกระเต็นใหญ่ปีกสี น้ำตาล
77	<i>Halcyon smyrnensis</i>	White-throated Kingfisher	นกกระเต็นอกขาว
78	<i>Halcyon pileata</i>	Black-capped Kingfisher	นกกระเต็นหัวดำ
79	<i>Todiramphus chloris</i>	Collared Kingfisher	นกกิ้งก่าเขียว
80	<i>Alcedo peninsulæ</i>	Malay Blue-banded Kingfisher	นกกระเต็นน้อยแถบ อกดำ
81	<i>Alcedo meninting</i>	Blue-eared Kingfisher	นกกระเต็นน้อยหลัง สีน้ำเงิน
82	<i>Alcedo atthis</i>	Common Kingfisher	นกกระเต็นน้อย ธรรมดา
83	<i>Ceyx erithaca</i>	Oriental Dwarf Kingfisher	นกกระเต็นน้อยสาม นิ้ว
Family Meropidae			
84	<i>Merops philippinus</i>	Blue-tailed Bee-eater	นกจาบคาหัวเขียว

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
85	<i>Merops viridis</i>	Blue-throated Bee-eater	นกจาบคาคอสีฟ้า
86	<i>Merops leschenaulti</i>	Chestnut-headed Bee-eater	นกจาบคาหัวสีส้ม
ORDER BUCEROTIFORMES			
Family Bucerotidae			
87	<i>Buceros bicornis</i>	Great Hornbill	นกกก, นกกาฮัง
88	<i>Anthracoceros albirostris</i>	Oriental Pied Hornbill	นกแก๊ก, นกแกง
89	<i>Rhyticeros undulatus</i>	Wreathed Hornbill	นกเงือกกรมช้าง
90	<i>Rhyticeros subruficollis</i>	Plain-pouched Hornbill	นกเงือกกรมช้าง ปากเรียบ
ORDER PICIFORMES			
Family Megalaimidae			
91	<i>Psilopogon lineatus</i>	Lineated Barbet	นกโพระดก ธรรมดา
92	<i>Psilopogon mystacophanos</i>	Red-throated Barbet	นกโพระดกคางแดง
93	<i>Psilopogon henricii</i>	Yellow-crowned Barbet	นกโพระดกหัว เหลือง
94	<i>Psilopogon duvaucelii</i>	Blue-eared Barbet	นกโพระดกหน้า ผาดำ
95	<i>Psilopogon haemacephalus</i>	Coppersmith Barbet	นกตีทอง
ORDER PICIFORMES			
Family Picidae			
96	<i>Hemicircus canente</i>	Heart-spotted Woodpecker	นกหัวขวานแคะ จุดรูปหัวใจ

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
97	<i>Yungipicus canicapillus</i>	Grey-capped Pygmy Wood-pecker	นกหัวขวานด่าง แคะ
98	<i>Dinopium javanense</i>	Common Flameback	นกหัวขวานสามนิ้ว หลังทอง
99	<i>Chrysocolaptes guttacristatus</i>	Greater Flameback	นกหัวขวานสี่นิ้ว หลังทอง
ORDER FALCONIFORMES			
Family Falconidae			
100	<i>Microhierax fringillarius</i>	Black-thighed Falconet	เหยี่ยวแมลงปอขาคำ
ORDER PSITTACIFORMES			
Family Psittacidae			
101	<i>Loriculus galgulus</i>	Blue-crowned Hanging Parrot	นกหกเล็กปากดำ
ORDER PASSERIFORMES			
Family Eurylaimidae			
102	<i>Eurylaimus ochromalus</i>	Black-and-yellow Broadbill	นกพญาปากกว้าง เล็ก
Family Pittidae			
103	<i>Pitta moluccensis</i>	Blue-winged Pitta	นกแต้วแล้วธรรมดา
104	<i>Pitta megarhyncha</i>	Mangrove Pitta	นกแต้วแล้วป่า โกงกาง
Family Acanthizidae			
105	<i>Gerygone sulphurea</i>	Golden-bellied Gerygone	นกกระซอชป่า โกงกาง
Family Tephrodornithidae			

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
106	<i>Hemipus picatus</i>	Bar-winged Flycatcher-shrike	นกเขนน้อยปีกแถบขาว
	Family Aegithinidae		
107	<i>Aegithina tiphia</i>	Common Iora	นกขมิ้นน้อย ธรรมดา
108	<i>Aegithina viridissima</i>	Green Iora	นกขมิ้นน้อยสีเขียว
109	<i>Aegithina lafresnayei</i>	Great Iora	นกขมิ้นน้อยปีกสีเขียว
	Family Laniidae		
110	<i>Lanius cristatus</i>	Brown Shrike	นกอีเสือสีน้ำตาล
	Family Oriolidae		
111	<i>Oriolus xanthonotus</i>	Dark-throated Oriole	นกขมิ้นหัวดำเล็ก
112	<i>Oriolus chinensis</i>	Black-naped Oriole	นกขมิ้นท้ายทอยดำ
	Family Dicruridae		
113	<i>Dicrurus macrocercus</i>	Black Drongo	นกแซงแซว หางปลา
114	<i>Dicrurus leucophaeus</i>	Ashy Drongo	นกแซงแซวสีเทา
115	<i>Dicrurus aeneus</i>	Bronzed Drongo	นกแซงแซวเล็ก เหลือบ
116	<i>Dicrurus paradiseus</i>	Greater Racket-tailed Drongo	นกแซงแซวหาง บ่วงใหญ่
	Family Rhipiduridae		
117	<i>Rhipidura javanica</i>	Malaysian Pied Fantail	นกอีแพรดแถบอกดำ
	Family Monarchidae		

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
118	<i>Hypothymis azurea</i>	Black-naped Monarch	นกจับแมลงจุกดำ
119	<i>Terpsiphone affinis</i>	Blyth's Paradise-flycatcher	นกแซวสวรรค์
	Family Corvidae		
120	<i>Corvus levaillantii</i>	Eastern Jungle Crow	อีกา
	Family Stenostiridae		
121	<i>Culicicapa ceylonensis</i>	Grey-headed Canary-fly-catcher	นกจับแมลงหัวเทา
	Family Pycnonotidae		
122	<i>Pycnonotus atriceps</i>	Black-headed Bulbul	นกปรอดทอง
123	<i>Pycnonotus flaviventris</i>	Black-crested Bulbul	นกปรอดเหลืองหัวจุก
124	<i>Pycnonotus jocosus</i>	Red-whiskered Bulbul	นกปรอดหัวโขน
125	<i>Pycnonotus finlaysoni</i>	Stripe-throated Bulbul	นกปรอดคอลาย
126	<i>Pycnonotus goiavier</i>	Yellow-vented Bulbul	นกปรอดหน้าขาว
127	<i>Pycnonotus plumosus</i>	Olive-winged Bulbul	นกปรอดสีไพลใหญ่
128	<i>Pycnonotus blanfordi</i>	Streak-eared Bulbul	นกปรอดสวน
129	<i>Pycnonotus simplex</i>	Cream-vented Bulbul	นกปรอดสีน้ำตาลตาขาว
130	<i>Pycnonotus brunneus</i>	Red-eyed Bulbul	นกปรอดสีน้ำตาลตาแดง
131	<i>Alophoixus ochraceus</i>	Ochraceous Bulbul	นกปรอดโองท้องสีน้ำตาล
	Family Hirundinidae		

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
132	<i>Hirundo rustica</i>	Barn Swallow	นกนางแอ่นบ้าน
133	<i>Hirundo tahitica</i>	Pacific Swallow	นกนางแอ่นแปซิฟิก
134	<i>Cecropis daurica</i>	Red-rumped Swallow	นกนางแอ่นตะโพกแดง
135	<i>Cecropis badia</i>	Rufous-bellied Swallow	นกนางแอ่นท้องแดง
Family Phylloscopidae			
136	<i>Phylloscopus inornatus</i>	Yellow-browed Leaf Warbler	นกกระจัดธรรมดา
137	<i>Phylloscopus borealis</i>	Arctic Leaf Warbler	นกกระจัดขั้วโลกเหนือ
138	<i>Phylloscopus tenellipes</i>	Pale-legged Leaf Warbler	นกกระจัดขาสีเนื้อ
139	<i>Phylloscopus coronatus</i>	Eastern Crowned Leaf Warbler	นกกระจัดหัวมงกุฏ
Family Cisticolidae			
140	<i>Cisticola juncidis</i>	Zitting Cisticola	นกยอดข้าวหางแพนลาย
141	<i>Prinia flaviventris</i>	Yellow-bellied Prinia	นกกระจับหูฟ้าท้องเหลือง
142	<i>Orthotomus sutorius</i>	Common Tailorbird	นกกระจับธรรมดา
143	<i>Orthotomus atrogularis</i>	Dark-necked Tailorbird	นกกระจับคอดำ
144	<i>Orthotomus ruficeps</i>	Ashy Tailorbird	นกกระจับหัวแดง
Family Timaliidae			
145	<i>Stachyridopsis rufifrons</i>	Rufous-fronted Babbler	นกกินแมลงหน้าผากน้ำตาล

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
146	<i>Macronus gularis</i>	Pin-striped Tit Babbler	นกกินแมลงอก เหลือง
	Family Pellorneidae		
147	<i>Turdinus brevicaudatus</i>	Streaked Wren Babbler	นกจู่ต้นหางสั้น
148	<i>Malacocincla abbotti</i>	Abbott's Babbler	นกกินแมลงป่าฝน
149	<i>Malacopteron magnirostre</i>	Moustached Babbler	นกกินแมลงหัวสี น้ำตาล
150	<i>Pellorneum ruficeps</i>	Puff-throated Babbler	นกจาบดินอกกลาย
151	<i>Pellorneum capistratum</i>	Black-capped Babbler	นกจาบดินหัวดำ
	Family Zosteropidae		
152	<i>Zosterops palpebrosus</i>	Oriental White-eye	นกแว่นตาขาวสี ทอง
	Family Irenidae		
153	<i>Irena puella</i>	Asian Fairy-bluebird	นกเขียวคราม
	Family Sturnidae		
154	<i>Aplonis panayensis</i>	Asian Glossy Starling	นกเอี้ยงดำปากยี่ไต๋
155	<i>Acridotheres grandis</i>	White-vented Myna	นกเอี้ยงหงอน
156	<i>Acridotheres fuscus</i>	Jungle Myna	นกเอี้ยงควาย
157	<i>Acridotheres tristis</i>	Common Myna	นกเอี้ยงสาริกา
158	<i>Gracupica contra</i>	Asian Pied Myna	นกเอี้ยงค่าง
	Family Muscicapidae		
159	<i>Copsychus saularis</i>	Oriental Magpie Robin	นกกาขงเขนบ้าน
160	<i>Kittacincla malabarica</i>	White-rumped Shama	นกกาขงเขนดง

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
161	<i>Muscicapa dauurica</i>	Asian Brown Flycatcher	นกจับแมลงสี น้ำตาล
162	<i>Muscicapa ferruginea</i>	Ferruginous Flycatcher	นกจับแมลงสี น้ำตาลแดง
163	<i>Cyornis banyumas</i>	Hill Blue Flycatcher	นกจับแมลงคอ น้ำตาลแดง
164	<i>Cyornis tickelliae</i>	Tickell's Blue Flycatcher	นกจับแมลงอกส้ม ท้องขาว
165	<i>Cyornis olivaceus</i>	Fulvous-chested Jungle Flycatcher	นกจับแมลงอกสี เนื้อ
166	<i>Enicurus ruficapillus</i>	Chestnut-naped Forktail	นกกลางเขนน้ำหลัง แดง
167	<i>Enicurus leschenaulti</i>	Southern White-crowned Forktail	นกกลางเขนน้ำหัว ขาวใต้
168	<i>Myophonus caeruleus</i>	Blue Whistlingthrush	นกเอี้ยงถ้ำ
169	<i>Ficedula albicilla</i>	Taiga Flycatcher	นกจับแมลงคอแดง
170	<i>Monticola solitarius</i>	Blue Rockthrush	นกกระเบื้องผา
	Family Chloropseidae		
171	<i>Chloropsis sonnerati</i>	Greater Green Leafbird	นกเขียวก้านทอง ใหญ่
172	<i>Chloropsis cyanopogon</i>	Lesser Green Leafbird	นกเขียวก้านทอง เล็ก
173	<i>Chloropsis cochinchinensis</i>	Blue-winged Leafbird	นกเขียวก้านทองปีก สีฟ้า
	Family Dicaeidae		

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
174	<i>Prionochilus percussus</i>	Crimson-breasted Flower-pecker	นกกาฝากอกสีเลือดหมู
175	<i>Prionochilus thoracicus</i>	Scarlet-breasted Flowerpecker	นกกาฝากอกแดง
176	<i>Dicaeum trigonostigma</i>	Orange-bellied Flowerpecker	นกกาฝากท้องสีส้ม
177	<i>Dicaeum cruentatum</i>	Scarlet-backed Flowerpecker	นกสีชมพูสวน
Family Nectariniidae			
178	<i>Chalcoparia singalensis</i>	Ruby-cheeked Sunbird	นกกินป्लीแก้มสีทับทิม
179	<i>Anthreptes simplex</i>	Plain Sunbird	นกกินป्लीสีเขียว
180	<i>Anthreptes malacensis</i>	Brown-throated Sunbird	นกกินป्लीคอสีน้ำตาล
181	<i>Leptocoma brasiliiana</i>	Van Hasselt's Sunbird	นกกินป्लीคอสีม่วง
182	<i>Cinnyris jugularis</i>	Olive-backed Sunbird	นกกินป्लीอกเหลือง
183	<i>Aethopyga siparaja</i>	Crimson Sunbird	นกกินป्लीอกแดง
184	<i>Arachnothera longirostra</i>	Little Spiderhunter	นกปลีกล้วยเล็ก
185	<i>Arachnothera flavigaster</i>	Spectacled Spiderhunter	นกปลีกล้วยหูเหลืองใหญ่
186	<i>Arachnothera modesta</i>	Grey-breasted Spiderhunter	นกปลีกล้วยท้องเทา
Family Passeridae			
187	<i>Passer montanus</i>	Eurasian Tree Sparrow	นกกระจอกบ้าน
Family Ploceidae			
188	<i>Ploceus philippinus</i>	Baya Weaver	นกกระจาบธรรมดา
Family Estrildidae			

Table 4. Checklist of birds in Satun Geopark (continued).

No.	Specific names	English names	Thai names
189	<i>Erythrura prasina</i>	Pin-tailed Parrotfinch	นกกระตีดสีเขียว, นกไผ่
190	<i>Lonchura striata</i>	White-rumped Munia	นกกระตีดตะโพก ขาว
191	<i>Lonchura punctulata</i>	Scaly-breasted Munia	นกกระตีดขี้หมู
	Family Motacillidae		
192	<i>Dendronanthus indicus</i>	Forest Wagtail	นกเด้าลมดง
193	<i>Motacilla tschutschensis</i>	Eastern Yellow Wagtail	นกเด้าลมเหลือง
194	<i>Motacilla cinerea</i>	Grey Wagtail	นกเด้าลมหลังเทา
195	<i>Anthus rufulus</i>	Paddyfield Pipit	นกเด้าดินทุ่งเล็ก